

AUKŠČIAUSIOJI
AUDITO INSTITUCIJA
NAUDINGI • VERTINAMI • ATPAŽĪSTAMI

IŠORINĖS PERŽIŪROS ATASKAITA

KLAIPĖDOS MIESTO SAVIVALDYBĖS KONTROLĖS IR AUDITO TARNYBOJE ATLIKTOS IŠORINĖS PERŽIŪROS REZULTATAI

2020 m. gegužės 12 d.

Nr. IPE-18

TURINYS

IŠORINĖS PERŽIŪROS APIMTIS IR METODAI	3
IŠORINĖS PERŽIŪROS REZULTATAI.....	4
1. AUDITO KOKYBĖS KONTROLĖS SISTEMOS VERTINIMAS	4
2. ATLIKTŲ AUDITŲ KOKYBĖS VERTINIMAS.....	4
2.1. Atlikto finansinio (teisėtumo) audito kokybės įvertinimas	5
2.1.1. Audito planavimas	5
2.1.2. Audito procedūrų atlikimas	5
2.1.3. Audito ataskaita ir išvada	6
2.1.4. Audito valdymas ir kokybės kontrolė.....	6
2.2. Atlikto veiklos audito kokybės įvertinimas.....	6
2.2.1. Audito planas.....	6
2.2.2. Pagrindinis tyrimas.....	7
2.2.3. Audito ataskaita.....	7
2.2.4. Audito valdymas ir kokybės kontrolė.....	7

IŠORINĖS PERŽIŪROS APIMTIS IR METODAI

Vadovaujantis savivaldybių kontrolės ir audito tarnybų 2019 metais atliktų auditų išorinės peržiūros planu¹, buvo atlikta Klaipėdos miesto savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos atliktų auditų išorinė peržiūra.

Išorinės peržiūros laikotarpis – 2018–2019 metai. Šiuo laikotarpiu Klaipėdos miesto savivaldybės kontrolės ir audito tarnybai vadovavo Daiva Čeporiūtė. Atliekant išorinę peržiūrą stebėtojo teisėmis dalyvavo Panevėžio miesto savivaldybės kontrolieriaus pavaduotoja Jolita Mečionytė.

Išorinė peržiūra atlikta vadovaujantis Savivaldybių kontrolės ir audito tarnybų atliekamų auditų išorinės peržiūros tvarkos aprašu².

Išorinės peržiūros tikslas – įvertinti savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos sukurtą audito kokybės kontrolės sistemą ir atlikto audito kokybę, pareikšti dėl to nuomonę.

Peržiūra apima Klaipėdos miesto savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos sukurtos audito kokybės užtikrinimo politikos ir procedūrų vertinimą ir dviejų atrinktų auditų (savivaldybės 2018 metų konsoliduotųjų ataskaitų rinkinių duomenų bei biudžeto lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumo ir jų naudojimo įstatymų nustatytiems tikslams finansinio ir teisėtumo audito ir veiklos audito „Ar akcinės bendrovės „Klaipėdos vanduo“ valdysena ir darbo organizavimo sistema užtikrina skaidrią ir efektyvią veiklą“) kokybės įvertinimą.

---

¹ Patvirtinta valstybės kontrolieriaus 2019-11-12 įsakymu Nr. VE-159.

² Patvirtinta valstybės kontrolieriaus 2015-12-07 įsakymu Nr. V-248 (2019-01-09 įsakymo Nr. VE-15 ir 2020-04-02 įsakymo Nr. APDE-2 redakcijos).

IŠORINĖS PERŽIŪROS REZULTATAI

1. AUDITO KOKYBĖS KONTROLĖS SISTEMOS VERTINIMAS

---

1. Siekiant užtikrinti atliekamų auditų kokybę, Klaipėdos miesto savivaldybės kontrolės ir audito tarnyboje numatyta kokybės kontrolės politika ir procedūros, skirtos sukurti ir palaikyti audito kokybės kontrolės sistemą. Tarnyboje patvirtintos tvarkos, reglamentuojančios tarnybos darbo planavimo principus, atliekamų auditų priežiūrą, peržiūrą, audito dokumentų rengimo ir tvarkymo bendruosius reikalavimus ir kitus dalykus. Kasmet sudaromas mokymų planas, darbuotojai turi galimybę kelti kvalifikaciją įvairiuose mokymuose. Įdiegta politika užtikrina, kad personalas laikytųsi taikomų etikos reikalavimų ir vadovautųsi nepriklausomumo principu. Tarnyboje sukurtas stebėsenos procesas, skirtas įsitikinti, kad audito kokybės kontrolės sistemos politika yra tinkama, pakankama ir veikia efektyviai.
2. Atsižvelgę į šiame skyriuje pateiktą informaciją ir tai, kad atliktų auditų išorinės peržiūros metu nustatyta tik nereikšmingų nukrypimų nuo teisės aktų, reglamentuojančių audito atlikimą (žr. ataskaitos 2 skyrių), Klaipėdos miesto savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos sukurtą audito kokybės kontrolės sistemą vertiname kaip turinčią nereikšmingų trūkumų, tačiau iš esmės ji yra veiksminga ir užtikrina, kad visi auditai būtų atliekami pagal auditų reglamentuojančius teisės aktus.

2. ATLIKTŲ AUDITŲ KOKYBĖS VERTINIMAS

---

3. Išorinės peržiūros metu buvo vertinama, ar tarnyba auditus atliko pagal tarptautinius audito standartus³ (toliau – TAS), tarptautinius aukščiausiųjų audito institucijų standartus⁴ (toliau – TAAIS), Valstybinio audito reikalavimus⁵ (toliau – VAR), Finansinio ir teisėtumo audito vadovą⁶ (toliau – FTAV) ir Veiklos audito vadovą⁷ (toliau – VAV).
4. Išorinei peržiūrai atrinkta:
  - Klaipėdos miesto savivaldybės 2018 metų konsoliduotųjų ataskaitų rinkinių duomenų bei biudžeto lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumo ir jų naudojimo įstatymų nustatytiems tikslams finansinis ir teisėtumo auditas, atliktas

---

³ Tarptautinės buhalterijų federacijos Tarptautinių audito ir užtikrinimo standartų valdybos išleisti tarptautiniai audito standartai (Lietuvos auditorių rūmų išversti į lietuvių kalbą, prieiga per internetą: <http://lar.lt/www/new/page.php?326>).

⁴ Tarptautinės aukščiausiųjų audito institucijų organizacijos parengti tarptautiniai aukščiausiųjų audito institucijų standartai.

⁵ Patvirtinta valstybės kontrolieriaus 2002-02-21 įsakymu Nr. V-26 (2017-06-2 įsakymo Nr. V-164 redakcija).

⁶ Patvirtinta valstybės kontrolieriaus 2005-10-12 įsakymu Nr. V-125 (2018-04-19 įsakymo Nr. V-160 redakcija).

⁷ Patvirtinta valstybės kontrolieriaus 2010-03-08 įsakymu Nr. 51 (2018-04-19 įsakymo Nr. V-159 redakcija ir 2019-01-09 įsakymo Nr. VE-8 redakcija).

vykdant savivaldybės kontrolieriaus pavedimą⁸. Audito tikslai: įvertinti Klaipėdos miesto savivaldybės 2018 metų konsoliduotųjų biudžeto vykdymo ir finansinių ataskaitų rinkinių duomenų tikrumą, teisingumą ir pareikšti nepriklausomą nuomonę; įvertinti Klaipėdos miesto savivaldybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumą ir naudojimą įstatymų nustatytiems tikslams;

- veiklos auditas „Ar akcinės bendrovės „Klaipėdos vanduo“ valdysena ir darbo organizavimo sistema užtikrina skaidrią ir efektyvią veiklą“, atliktas vykdant savivaldybės kontrolieriaus pavedimą⁹. Audito tikslas – įvertinti, ar šios akcinės bendrovės valdysena ir darbo organizavimo sistema užtikrina skaidrią ir efektyvią veiklą. Vertintas auditas pradėtas be išankstinio tyrimo.
5. Atsižvelgę į išorinės peržiūros metu nustatytus dalykus (žr. 2.1 ir 2.2 poskyrius), peržiūrėtų finansinio (teisėtumo) ir veiklos auditų kokybę vertiname I lygiu, t. y. nustatyta nereikšmingų nukrypimų nuo teisės aktų, reglamentuojančių audito atlikimą.
  6. Siekiant didinti atliekamų auditų kokybę, siūlytume daugiau dėmesio skirti tam tikrų audito etapų ir procedūrų tobulinimui:
    - finansinio (teisėtumo) audito atveju – svarbių komponentų ir reikšmingų sričių analizei ir atrankai;
    - veiklos audito atveju – problematikos pagrindimui, audito klausimų ir vertinimo kriterijų formulavimui ir jų susiejimui su vertinimo aspektais (principais).

2.1. Atlikto finansinio (teisėtumo) audito kokybės įvertinimas

---

2.1.1. Audito planavimas

7. Audito planavimo metu buvo surinkta informacija apie savivaldybės veiklą ir organizacinę struktūrą, biudžeto programas, pajamas, strateginius planus, taikomą apskaitos politiką ir sistemą, susijusias šalis, apgaulės ir korupcijos riziką, ankstesnio audito rezultatus, informacines sistemas, vidaus kontrolės sistemą, vidaus audito funkcijas. Atlikus audito planavimą ir atsižvelgus į nustatytus dalykus buvo parengta audito strategija ir programos. Planavimo dokumentai parengti laiku, juose pateikta informacija pagrįsta pakankamais ir tinkamais įrodymais.
8. Išorinės peržiūros metu nustatyta, kad, nesivadovaujant šia nuostata, audito strategijoje ir programoje nesuplanuotos pagrindinės audito procedūros taip, kad būtų audituota ne mažiau kaip 50 proc. reikšmingos darbo užmokesčio apskaitos srities. Vadovaujantis FTAV 24 skyriaus 19 dalimi, pagrindinės audito procedūros turi būti suplanuotos taip, kad būtų audituota ne mažiau kaip 50 proc. kiekvienos reikšmingos apskaitos srities.

2.1.2. Audito procedūrų atlikimas

9. Atliktos visos audito programose numatytos pagrindinės audito procedūros ir surinkti pakankami ir tinkami audito įrodymai, kad būtų galima padaryti pagrįstas išvadas, išskyrus tai, kad, nesivadovaujant FTAV 24 skyriaus 19 dalimi, reikšmingoje darbo užmokesčio apskaitos srityje atliktos pagrindinės audito procedūros apėmė mažiau nei 50 proc. šios reikšmingos apskaitos srities.

⁸ 2018-10-01 pavedimas Nr. KAT15-(4.3)-7.

⁹ 2018-09-10 pavedimas Nr. KAT15-(4.3)-6.

2.1.3. Audito ataskaita ir išvada

10. Audito ataskaita ir išvada parengtos laiku ir pagal nustatytus reikalavimus, o jose nurodyti dalykai pagrįsti pakankamais ir tinkamais audito įrodymais.

2.1.4. Audito valdymas ir kokybės kontrolė

11. Audito procesas buvo prižiūrimas, visi darbo dokumentai pasirašyti vidinę peržiūrą atlikusių asmenų, nurodytos peržiūros datos. Tačiau išorinės audito peržiūros metu nustatyti trūkumai rodo, kad kai kuriais atvejais audito peržiūros procedūros neužtikrina, jog auditas būtų atliktas be nukrypimų nuo jį reglamentuojančių teisės aktų.

2.2. Atlikto veiklos audito kokybės įvertinimas

2.2.1. Audito planas

12. Audito plane veiklos problemos (rizikos) pateiktos nesivadovaujant 3000-ojo¹⁰ 98 ir VAV 163 punktais, nes jos nėra pateiktos motyvuotai: nėra nurodyta faktų ir (ar) pavyzdžių problemoms (rizikoms) pagrįsti ir yra pateiktos bendro pobūdžio sakiniais.
13. Audito plane suformuluotas audito tikslas tik iš dalies atitinka VAV 45 ir 113 punktų reikalavimus, nes suformuluotas audito tikslas – įvertinti, ar AB „Klaipėdos vanduo“ valdysena ir darbo organizavimo sistema užtikrina skaidrią ir efektyvią veiklą“, bet audito plane nustatytų problemų (rizikų) dėl veiklos skaidrumo nėra pateikta. VAV 113 punktą numato, kad audito tikslas turi būti suformuluotas atsižvelgiant į pasirinktas audituoti problemas.
14. Suformuluoti audito klausimai leidžia tik iš dalies pasiekti audito tikslą, nes trūksta audito klausimų ir vertinimų kriterijų, leidžiančių įvertinti, ar bendrovės valdysenos ir darbo organizavimo sistema užtikrina skaidrią jos veiklą, kaip tai numatyta pagal 3000-ojo TAAIS 37 ir VAV 121 punktus.
15. Vieną (iš 3) pirmojo lygio klausimą detalizuojamieji klausimai neapima aukštesnio lygmens klausimo visų aspektų, todėl nepadės atsakyti į aukštesnio lygmens klausimą: 1-ojo klausimo detalizuojamieji klausimai neleidžia daryti išvados dėl bendrovės priežiūros ir valdymo organų veiklos efektyvumo. Tai neatitinka VAV 121 punkto reikalavimų.
16. Šeši (iš 14) žemesnio lygmens audito klausimai yra daugialypiai, t. y. juose pateikiami keli dalykai, apie kuriuos norima sužinoti, dėl to galima rizika, kad į juos bus atsakyta neaiškiai. VAV 122 punktą numato, kad reikėtų vengti formuluoti tokius audito klausimus, į kuriuos negalima įtikinamai atsakyti. Šis būdas sudaro galimybę nukreipti audito darbus konkrečiau galutinio atsakymo link.
17. Dviejų (iš 3) pirmojo lygmens klausimų vertinimo kriterijai neapima efektyvumo aspekto – nėra nustatytų vertinimo kriterijų, kurie būtų susieti su efektyvumo aspektu, kaip tai numatyta 3000-ojo TAAIS 45 p. ir VAV 10, 47 ir 125 punktų reikalavimuose.
18. Trūksta vertinimo kriterijų, leidžiančių daryti išvadą, ar audituojamo subjekto valdysenos ir organizavimo sistema užtikrina skaidrią jo veiklą. Tai neatitinka 3000-ojo TAAIS 45 p. ir VAV 47, 124 ir 125 punktų reikalavimų.

---

¹⁰ 3000-asis TAAIS „Veiklos audito standartas“.

2.2.2. Pagrindinis tyrimas

19. Pagrindinis tyrimas atliktas pagal audito planą. Atliktos audito procedūros suteikia pakankamų ir tinkamų audito įrodymų, kad galima būtų padaryti pagrįstas išvadas iš to, kas buvo vertinta. Atliktų audito procedūrų dokumentai parengti laiku.

2.2.3. Audito ataskaita

20. Audito ataskaita parengta laiku. Ataskaitoje nurodyti dalykai pagrįsti pakankamais ir tinkamais audito įrodymais.

2.2.4. Audito valdymas ir kokybės kontrolė

21. Audito procesas buvo prižiūrimas, visi darbo dokumentai pasirašyti vidinę peržiūrą atlikusių asmenų, nurodytos peržiūros datos. Tačiau išorinės audito peržiūros metu nustatyti trūkumai rodo, kad kai kuriais atvejais audito peržiūros procedūros neužtikrino, jog auditas būtų atliktas be nukrypimų nuo jį reglamentuojančių teisės aktų.

Audito plėtros departamento direktorė

Inga Tarakavičiūtė

NAUDINGI • VERTINAMI • ATPAŽŪSTAMI